

13/11/52

GS/DIO 2752/0

GEHEIM

NOTA VOOR DE HEER MINISTER

Afschrift: Prof. I. Sankalden
Dr. J. Linthorst Homan

Mr. van de Lee 4/1
Mr. Goud 5/1
Mr. van Wageningen 6/1
Kamer A 11 7/1
archief 8/1

Handwritten initials

Betreft: Note générale sur la création d'une Communauté européenne de l'agriculture et de l'alimentation.

Hierbij moge ik Uwer Excellentie doen toekomen een rapport dat door de Heer Philippe Lamour in opdracht van de "Commission de l'Agriculture (een subcommissie van de "Conseil Economique") werd opgesteld. De "Conseil Economique" is een raadgevend lichaam dat veel overeenkomst vertoont met onze "Sociaal Economische Raad".

Ik acht dit rapport, dat op 21 October door de "Conseil Economique" zou worden behandeld van zeer veel belang, aangezien te verwachten valt dat de houding van de Franse Regering op de komende Ministersconferentie in belangrijke mate zal afhangen van het advies van de "Conseil Economique".

Zodra mij bekend is in welke zin de "Conseil Economique" zich over het rapport Lamour heeft uitgesproken zal ik Uwer Excellentie nader berichten; volstaan noge thans worden met een samenvatting van het bewuste rapport.

(1)

Na een kort historisch overzicht van de ontwikkeling in de jaren 1949-'52 volgt een samenvatting van de belangrijkste besluiten welke door de Voorbereidende Conferentie van Maart 1.1. werden genomen.

Daarna schenkt het rapport aandacht aan de doeleinden van een integratie, waarbij o.a. gesteld wordt dat de "Conseil Economique" aan de Franse Regering terzake haar mening kenbaar moet maken.

In dit verband wordt achtereenvolgens een 3-tal documenten aan een beschouwing onderworpen.

1. de nota van Maart 1951 van de Franse Regering;
2. het memorandum dat door de Franse delegatie werd ingediend bij de Voorbereidende Conferentie van Maart 1952;
3. de besluiten van deze Conferentie.

ad 1. Geconstateerd wordt dat uit de nota van Maart 1951 duidelijk de bedoeling van de Franse Regering blijkt en wel de wens om te komen tot "een geunificeerde Europese markt".

De nota voegt daaraan nog toe: "Om deze doelstellingen te verwezenlijken en de grondbeginselen ten uitvoer te leggen zal de Regering voorstellen doen tot het instellen van Europese lichamen, welke in hun structuur en functies overeenkomen met die van het ontwerp-verdrag voor kolen en staal".

De nota zegt verder dat "de eerste stappen in die richting beperkt dienen te blijven tot enkele belangrijke producten".

ad 2. Vervolgens wijst het rapport er op dat in het Memorandum, dat door de Franse delegatie op de Voorbereidende Conferentie werd ingediend, niet alleen alle indieën zijn opgenomen van de nota van Maart, maar dat daarnaast naar nauwkeurig de volgorde wordt aangegeven waarin de verschillende stappen dienen

*Mar. leent - 25 Archief 3
Integr. Eur. Landbouw - Intern. Verdrag (Kog. Me)*

te worden afgelegd.

Kenmerkend voor beide stukken is:

1e. het aanvaarden van een boven-nationaal gezag;

2e. een beperkt aantal producten in een eerste stadium.

ad 3. De agenda, welke de Voorbereidende Conferentie van Maart 1952 voor de komende Conferentie heeft vastgesteld zou geheel met het hierboven aangehaalde in overeenstemming zijn.

Deze agenda bepaalt het werkplan van de "Conseil Economique" met betrekking tot de adviezen, die zij zal dienen uit te brengen t.a.v. de houding, welke de Franse Regering bij de komende onderhandelingen zal moeten innemen

(2)

Het rapport wijdt dan achtereenvolgens aandacht aan:

- I de noodzaak om te komen tot de schepping van een Europese Landbouwgemeenschap (blz. 11-16)
- II de voorwaarden ter verwezenlijking van een Landbouwgemeenschap (blz. 16-30)
- III de daarvoor noodzakelijke organen (blz. 31-36)
- IV het geografische en economische aspect en de banden van de Gemeenschap met:
 - a. de overzeese gebiedsdelen van de deelnemende landen
 - b. de landen die nauw met de Gemeenschap willen samenwerken zonder er aan deel te nemen
 - c. derde landen.
- V de consequenties van de vorming van een Landbouwgemeenschap en wel meer in het bijzonder die ten aanzien van:
 - a. de migratie
 - b. het handelsverkeer van niet-agrarische producten
 - c. het geldverkeer

I. DE NOODZAAK VAN EEN LANDBOUWGEEMEENSCHAP

Geconstateerd wordt, dat verhoging van de productiviteit van de Franse landbouw een eerste vereiste is.

Opgemerkt wordt, dat voor de meeste belangrijke producten reeds thans de productie een peil bereikt heeft dat overeenkomt met de binnenlandse vraag. Dit geldt in het bijzonder voor tarwe, suiker, melk en wijn. De noodzakelijkheid de productie op te voeren teneinde de landbouw rendabel te doen zijn, impliceert de noodzakelijkheid nieuwe afzetgebieden voor de landbouw te ontsluiten.

Deze uitspraak is van groot belang, aangezien hiermede wordt geadviseerd dat Frankrijk zijn traditionele politiek van zelfgenoegzaamheid zal laten varen en exporterend moet worden. Hiermede geeft men uiteraard een belangrijk wapen voor bescherming uit handen.

Het acht voorts met verwijzing naar de grote tekorten aan granen en oliehoudende zaden van Europees standpunt bezien de vestiging van een Landbouwgemeenschap een vitale plicht een noodzakelijke veiligheidsmaatregel. Hier dreigen mogelijkerwijze tendenties in de richting van zelfgenoegzaamheid.

II. DE VOORWAARDEN TER VERWEZENLIJING VAN EEN LANDBOUWGEZEENSCHAP

Als de voornaamste algemene voorwaarden voor de verwezenlijking van een dergelijke organisatie noemt men:

- a. het richten van de landbouwproductie met het oog op de aanpassing van het aanbod aan de vraag;
- b. voldoende vergelijkbaarheid van de productievoorwaarden en van de kostprijs-elementen;
- c. marktoordening door vaststelling van de marktprijzen met het oog op de Europese prijsvorming;
- d. aanpassing van de gebieden van de gespecialiseerde en van de minst ontwikkelde bedrijven aan de productievoorwaarden, welke met de unificatie van de markten verenigbaar zijn.

Bij de uitwerking van evenbedoelde punten komen echter duidelijk enkele aspecten naar voren, waaruit onvoldoende blijkt dat men streeft naar een rationelere en goedkopere productie:

1. Gesteld wordt dat de producenten er van verzekerd moeten kunnen zijn, dat het totaal van hun productie afzet zal kunnen vinden tegen een "prix normal" zonder dat een dergelijke garantie mag worden gegeven voor abnormale en blijvende overschotten.
Een duidelijke indruk van de hoogte van de "prix normal" wordt nergens gegeven. Deze wordt uiteraard in hoge mate bepaald door de gemeenschappelijke bescherming tegenover derde landen, een punt waarover evenmin een duidelijke uitspraak wordt gedaan.
2. De normale Europese prijs zal dus zijn de prijs, die beantwoordt aan een evenwichtige economie in een land met een stabiele samenleving, d.w.z. met een normale levensstandaard waarheen de Europese Gemeenschap de landen zal moeten voeren.
Deze formulering geeft geen enkele waarborg tegen relatief hoge verhandelingsprijzen.
3. Een derde punt, dat de aandacht verdient is de gedachte, dat naar mate de productievoorwaarden in de verschillende landen nader tot elkander worden gebracht het noodzakelijk is - zulks als gevolg van een rationeel richten van de productie naar de behoefte - de markten met het oog op hun unificatie rationeel te ordenen. Deze organisatie moet voor elk product een verschillend karakter dragen, zulks in verband met de toestand van de productie en van de markt in elk der betrokken landen. Deze formuleringen houden verschillende gevaren in:
 - 1e. Het "rationeel richten van de productie naar de behoefte" kan een autarkisch streven inhouden/- hetgeen reeds werd geconstateerd - een uitwerking van de gemeenschappelijke bescherming dit niet ontkent.
 - 2e. De verschillende organisaties van de markt per product kan wijzen op een productsgewijze benadering.
4. Nergens wordt duidelijk aangegeven, dat reeds in de overgangsperiode een aanvang moet worden gemaakt met de geleidelijke afbraak van de nationale bescherming.

dien

Punten, welke overeenstemmen met de Nederlandse zienswijze zijn:

- a. De algehele gelijkstelling van de totale kostenelementen in de afzonderlijke deelnemende landen is een te moeilijke opgave en te tijdrovend om de marktordening afhankelijk te stellen van een volledige gelijkstelling vooraf van de productievoorwaarden.
Dit slaat echter waarschijnlijk alleen op de harmonisatie van de productie; niet op de verlaging van de bescherming.
- b. Voor elk product zullen, na overleg met de bevoegde lichamen, waarin vertegenwoordigd zullen zijn de producenten (werkgever zowel als werknemer) en de handel, maximum en minimum richtprijzen worden vastgesteld die enerzijds de producenten dienen te beschermen tegen prijzen, die niet lonend genoeg zijn en anderzijds de consumenten moeten vrijwaren tegen te hoge prijzen. Wanneer de prijzen dalen beneden de minimum prijs, grijpt het gemeenschappelijk gezag in, voornamelijk door voorraadvoorzorging en uitvoer van overschotten op de buitenlandse markt. Indien de prijzen daarentegen boven de maximum prijzen uitstijgen, zal het gezag de bestaande voorraden op de markt brengen of tot invoer vanuit derde landen overgaan.
Ook in deze punten, die vrijwel volledig het Nederlandse standpunt dekken, wordt echter niet gerept over het verband tussen de hoogte van de verhandelingsprijs en de nationale bescherming.

III. DE GEWELDSORGANEN

Hierover zegt het rapport dat er stromingen bestaan, die de Europese Landbouwgemeenschap zien als een onderdeel van de te vormen Europese markt, aansluitend bij de eenheidsmarkt voor kolen en staal. Anderen zien hierin echter niet meer dan een uitbreiding van de multilaterale overeenkomsten. Laatstbedoelde mening, welke voor de Raad van Europa door de vertegenwoordiger van Groot-Brittannië, David Hoopes, werd verdedigd, heeft in bepaalde Franse kringen weerklank gevonden. Opgemerkt wordt verder dat het begrip "gemeenschappelijk gezag" niet noodzakelijk tevens "supra-nationaal" gezag behoeft te betekenen, een aspect waaraan de "Conseil Economique" aandacht zou moeten schenken.

Het rapport komt evenwel tot de conclusie dat voor een Landbouwgemeenschap een supra-nationaal gezag noodzakelijk is, doch de in te stellen organen geen copie kunnen zijn van die van de kolen- en staalgemeenschap.

IV. HET GEOGRAFISCHE EN ECONOMISCHE ASPECT EN DE BANDEN MET DERDE LANDEN

Het rapport spreekt de mening uit, dat de kern van een Landbouwgemeenschap tenninste moet zijn samengesteld uit die landen, welke economieën elkaar aanvullen. Dit zouden de Schumanlanden tezamen met Denemarken zijn. Deze keuze wordt niet nader gemotiveerd.

Vervolgens wordt opnieuw het producten-assortiment ter sprake gebracht, dat in eerste instantie bij een integratie dient te worden betrokken. Dit assortiment omvat brood- en voedergraan, suiker, wijn, groente en fruit, melk en melkproducten, vlees, veevoeder en vetten.

De relaties met overzeese gebiedsdelen en derde landen, welke een "close association" met de Gemeenschap wensen aan te gaan, worden niet uitgewerkt.

Het gevaar voor een streven in autarkische richting wordt hier wel onderkend. Opgemerkt wordt dat de onderlinge preferentie voor het handelsverkeer tot op zekere hoogte het verkeer tussen Europa en de rest van de wereld (voornamelijk de Verenigde Staten, Canada, Zuid-Amerika en Australië) in gevaar kan brengen.

V. DE CONSEQUENTIES

Migratie. Voorkomen moet worden dat massale verschuivingen van arbeidskrachten de arbeidsmarkt zouden ontwrichten. De oplossing van dit probleem zal een van de belangrijkste opgaven zijn voor de vertegenwoordigers van de arbeidersorganisaties bij de instituten van het Hoge Gezag.

Verschuivingen in de overige economische sectoren. In dit verband wordt gewezen op het feit, dat een landbouwintegratie impulsen geeft tot verdere integratie in andere niet-agrarische bedrijfstakken en in de monetaire sector.

Het rapport bevat tenslotte een tweetal bijlagen, waarin zijn opgenomen een ontwerp-verdrag voor een Landbouwgemeenschap en een concept-overeenkomst inzake de te treffen regelingen voor granen en melk in een overgangsperiode, alsmede een concept-advies voor de "Conseil Economique".

DIO
R1/FP

13/11'52.

DE CHEF DER DIRECTIE
INTERNATIONALE ORGANISATIES,

hnl 13/11
(Mr. J.J. van der Lee)